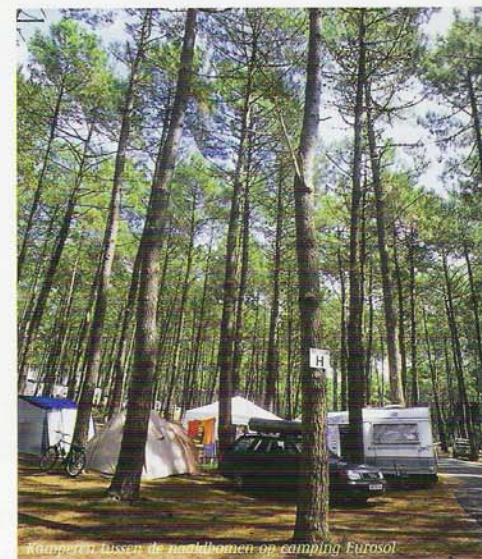
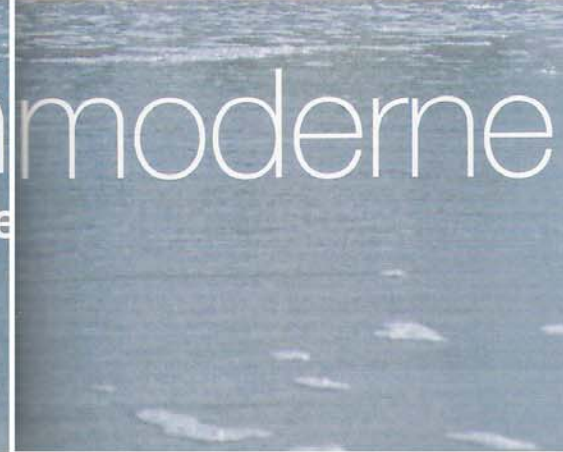

Stoere **surfers** en moderne
 Je vindt ze aan de Franse kust bij Les Landes

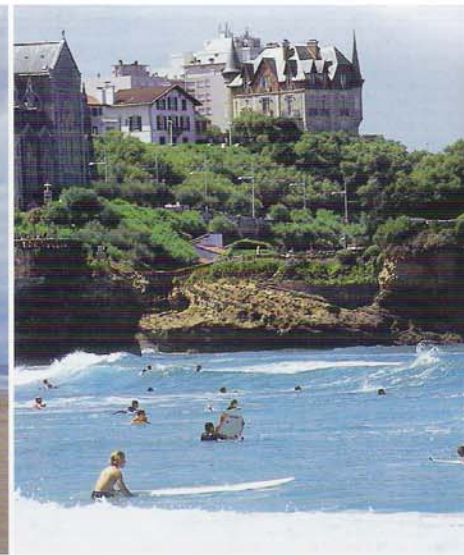
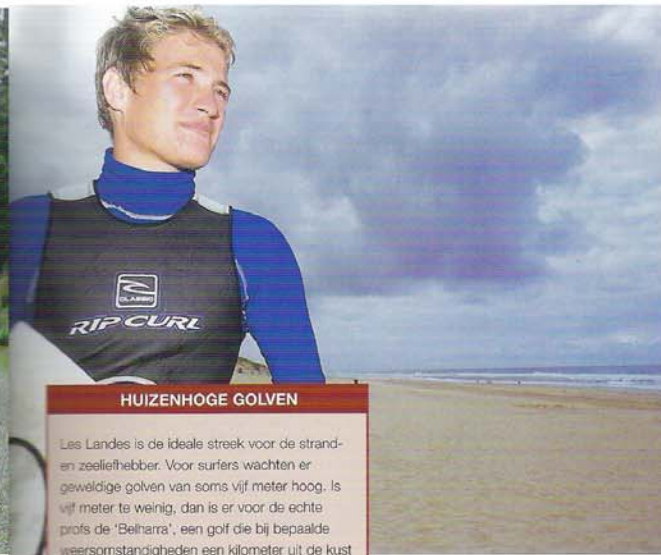
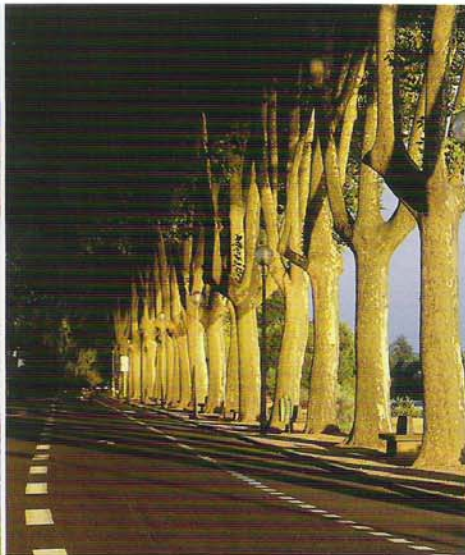

Kamperen tussen de naaldbomen op camping Furusol

Vrolijke familiecampings, prachtige stranden en megahoge golven, welkom aan de Atlantische kust in Frankrijk. Een prima kampeerbestemming, voor surfers en pelgrims. De eeuwenoude bedevaartroute naar het Spaanse Santiago de Compostela loopt door de streek Les Landes. Met goede wandelpaden en prima fietsroutes.

pelgrims

TEKST: KEES BREGMAN FOTOGRAFIE: TOM VAN DER LEIJ

Het 'stierengevecht' is voor de deelnemers vaak kiezen tussen een pijnlijke por in de zij of een vernederend nat pak

Twee fietsers met volle bepakkings zijn onderweg naar Dax, aan het fietsmerk te zien duidelijk Nederlanders. Je komt zelden buitenlanders tegen op een fiets uit de polder. Dax ligt in Les Landes. Vlug uitgerekend moeten die fietsers dus al zo'n twaalfhonderd kilometer in de benen hebben.

Op naar Santiago

Na een paar dagen genieten van het goede leven op camping Eurosol bij het kustplaatsje Saint Girons-Plage is het tijd voor een bezoek aan Dax. Op een van de terrassen aan de Adour, de rivier die vijftig kilometer verderop bij Biarritz in de Golf van Biskaje uitmondt, zitten de Nederlandse fietsers. Ze zijn pas op de helft van hun geplande route. Het zijn Gerard van den Bosch en Henny Lieverst en ze blijken het Spaanse Santiago de Compostela als einddoel te hebben. Gerard wijst op de schelp, het symbool van een pelgrim (zie kader), die op de voortas van z'n fiets is bevestigd. 'We zijn op weg naar het graf van Sint Jacob. We zijn pelgrims.' Pelgrims zijn toch altijd oude mannen met lange grijze baarden, die gebeden prevelend en kromgebogen over hun stok voortloffen? Aan dat beeld voldoen Gerard en Henny zeker niet. 'Vroeger werd een pelgrimstocht uit religieuze motieven ondernomen', vertuurt Gerard. 'De huidige pelgrim heeft

vaak andere motieven. De sportieve uitdaging van een lange voet- of fietstocht is er een van. Of als bezinning. Als je wekenlang van huis bent, kan dat erg verhelderend werken.' Wat is het doel van de volgende dag? Henny trekt een brede grijns: 'Dan houden we een rustdag, net als in de Tour de France!'

Hete bronnen

De pelgrims te fiets nodigen mij uit om, na hun rustdag, een deel van de route mee te fietsen. Om van tevoren nog even lekker uit te rusten, bezoek ik in Dax het grote

zwembadcomplex van Calicéo, onderdeel van een van de vele heetwaterbronnen in deze streek. Dax is van oudsher bekend als kuuroord. De fontein van Nêhe, ook wel Fontaine Chaude genoemd, is met zijn 2600 kubieke meter en water van 63 graden de grootste heetwaterbron in Frankrijk. De Romeinen hadden al door dat een bad in de hete modder vol calcium, magnesium en natrium uitstekend werkt bij reumatische klachten. Ook een bezoek aan het Borda-museum is de moeite waard, met in een crypte de resten van een Romeinse tempel uit de eerste eeuw. Als de

HUIZENHOGE GOLVEN

Les Landes is de ideale streek voor de strand- en zeeliefhebber. Voor surfers wachten er geweldige golven van soms vijf meter hoog. Is vijf meter te weinig, dan is er voor de echte profs de 'Belharra', een golf die bij bepaalde weersomstandigheden een kilometer uit de kust bij Saint Jean de Luz ontstaat. Golven tot wel twaalf meter hoog zijn hier geen uitzondering. Voor gezinnen met (kleine) kinderen zijn er veilige stranden aan de oceaankust en mooie strandjes aan de vele binnenzeen.

Zo te zien aan de borden onderweg, zijn we in Baskenland: er is geen touw aan vast te knopen

beruchte oceaannist weer eens toeslaat aan de kust, is Dax een goed alternatief voor een welbestede dag.

Pelgrim in de mist

Twee dagen later ontmoet ik de pelgrims weer in Dax. Weer is er de (ochtend)mist. In deze streek komen 95 mistdagen per jaar voor, maar de zon zorgt er 's zomers voor dat-ie snel verdwijnt. Op de camping heb ik een goede fiets gehuurd en aan mijn verzoek om een schelp aan mijn fiets te hangen, wordt lachend voldaan. Met Gerard en Henny is afgesproken dat ik tot het plaatsje Peyrehorade meefiets, een afstand van ruim twintig kilometer. Vlakbij is een kapel, waar de pelgrims een stempel kunnen krijgen. Zoals bij een elstedenocht? 'Zoets ja', zegt Gerard.

'Als we in Santiago de Compostela aankomen, moeten we onze kaart vol stempels tonen om een pelgrimcertificaat te krijgen.' Als we vertrekken, blijkt dat er meer pelgrims de nacht in Dax hebben doorgebracht. Op de weg naar Peyrehorade komen we een aantal wandelaars tegen met een jacobsschelp op hun rugzak, en ook een fietser heeft overduidelijk dezelfde bestemming. De route is niet moeilijk te fietsen en de heuvels zijn niet al te zwaar. Het relatief vlakke land in de omgeving van de camping in Saint Girons biedt volop mogelijkheden om te fietsen en is zeker aan te raden om

ook met kinderen te doen. Zo te zien aan de borden onderweg, zijn we in Baskenland: een taal waar geen touw aan vast te knopen is. Even voor Peyrehorade neem ik afscheid van de pelgrims. Ik haal de schelp van m'n fiets en bewaar hem zorgvuldig. Je bent tenslotte niet elke dag pelgrim.

De koe of het water?

Als ik de volgende dag een praatje maak met campingbeheerder Patrick Benneker, komt er een jongen van een jaar of veertien in een uitgelopen bui langs. Het is Glenn Kessler en hij heeft de vorige avond meegegaan aan een van de sporttoernooien die geregeld op camping Eurosol worden georganiseerd. Glenn heeft een kaartje gewonnen voor het koeiengevecht. Ik kijk wat bedenkelijk, maar Patrick legt uit dat het koeiengevecht iets heel anders is dan het stierengevechten in Spanje. De mensen die zich in de arena wagen om verschillende taken uit te voeren, moeten de koeien zien te ontlopen. Met een grote bak met water in het midden van de arena als toevluchtsoord is het voor de deelnemers vaak kiezen tussen een pijnlijke por in de zij of een vernederend nat pak. En de koeien worden niet verwond of gedood.

Surfers paradise

Het strand is vanaf de camping nog geen tien minuten lopen. Het strand en de golven zijn in deze streek duidelijk de belangrijkste trekker, beaamt Patrick, die de helft vormt van de Nederlands-Franse leiding van Eurosol. Maar er is meer te doen. Patrick heeft een autorisatie samengesteld voor wie er eens op uit wil. De tocht voert door het Baskenland en de Pyreneeën, en langs de kust via St. Jean de Luz en Biarritz weer terug. 'Biarritz is het echte surfers paradise', zegt hij. 'Elk jaar wordt daar het internationale surfseizoen geopend. Het is een geweldig gezicht - al die kleurige

PELGRIMS EN HUN SCHELPEL

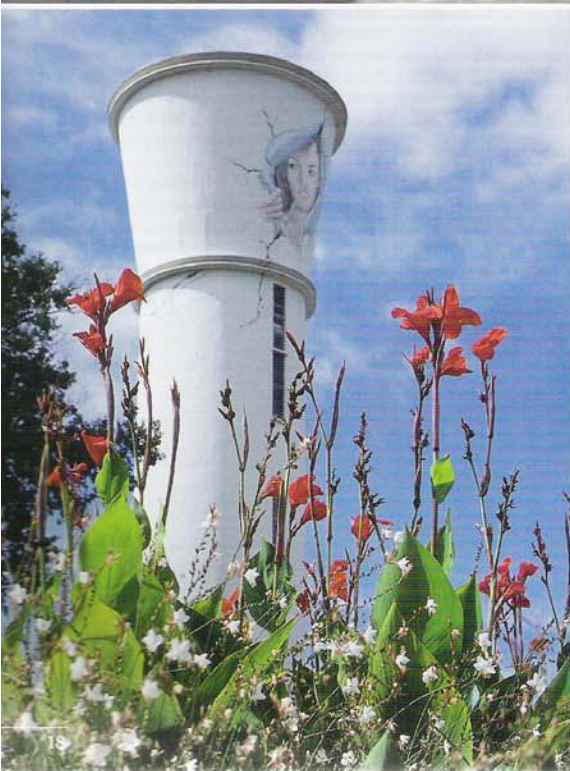
Ruim 1100 jaar geleden werd op de plaats die nu **Santiago de Compostela** heet, het graf van de apostel Jacobus ontdekt. Volgens de legende dreef zijn schip in het jaar 44 tijdens een regen van sterren de rivier Iria Flavia op. Een koene ridder probeerde de opvarenden te bereiken, maar dreigde te verdrinken. Hij bad tot Jacobus om hem te redden, en zie: de ridder kwam veilig aan land, bedekt met grote schelpen. Sindsdien is de jacobsschelp het symbool van de bedevaart naar Santiago.

Meer informatie over de pelgrimsroute vindt u op www.santiago.nl. Een aardig boekje is dat van Clemens Sweerman: *Sint Jacobs fietsroute*, uitgeverij Pirola, € 14,95.

BIDARRAI

MAIRIE - TRINQUET	POSTE - ECOLE
HERBODI ETXEA - TRINKEIA	EPICERIE
EGLISE X I I - FRONTON	JANARITEGIA
ELZA - PLOIA PLAZA	AUNAMENDI
AUBERGE IPARELA	ETXE ZAHARRIA - MENDIARRENA
JATI EDAN - PASLAH	GROTTE du SAINT QUI SUL
PISCICULTURE	ARPEKO SAINDUA
ARANTEGUA	CHAMBRES d'HOTES du BASTAN
GATEAUX BASQUES	
ESKIAL BIKOTOIA	
HOTEL du PONT D'ENFER	
CHEZ ANNY	
CAMPING 3 1a FERME	
ERREKALDIA	
BAR BARBERA	
EDAN TOKI	
BAR - TABAC SEROR ANEA	
OSTATUA - TABAKOTEGUI	
BOULIQUE VTT ET MONTAGNE	
MENDI eta KIROL SALTEGIA	

ONGI ETORRI DENERI

28 juli 2004,
's ochtends

Sander: 'Op deze wijde dag heb ik eerst eens lekker uitgegaped en na een stokbroodje en koffie besloot ik naar het strand te gaan. Daar zag ik een flink aantal surfers zich lekker uitheven op die geweldige golven. De longboards waren op, dus een (te klein) surfboard gehuurd. Mede daardoor ging het niet zoals ik gehoopt had en lag ik meer naast de plank in plaats van erop. Na een uurtje ploeteren, moe en niet voldaan speelde ik aan op het strand. Een aantal Nederlanders vroeg hoe het was gegaan. Aangezien er heel veel surfers waren en je vanaf de kant niet duidelijk kon zien wie wie was... greep ik mijn Rans. 'Heb je 't niet gezien?' Zoveel mooie golven gepakt!! Echt super!!!' Haha... was wel meteen mijn frustratie kwijt.'

'Zouden mijn pelgrimvrienden de Pyreneeën veilig bedwongen hebben?'

surfers op het "Strand der Koningen" voor het Hôtel du Palais. En er is altijd wat te doen. In juni bijvoorbeeld zijn er concerten aan het strand. En in juli een groot folklorefestival met wedstrijden Pelota Basque, een unieke snelle balsport die alleen in deze streek beoefend wordt. Maar het echte hoogtepunt is het Fête de la Sainte Marie op 15 augustus, als een enorm vuurwerk op het strand wordt afgestoken.' Als ik een paar dagen later op het terras van Eurosol

aan mijn wijntje zit, kan ik het niet laten om even de telefoon te pakken. Zouden mijn pelgrimvrienden de Pyreneeën veilig bedwongen hebben?

Gerard en Henny blijken ook aan de wijn te zitten, in opperbste stemming op een terras in Pamplona. Is dat niet die stad waar ze elk jaar de stieren door de straten naar de arena jagen? 'Niet toen wij er fietsten',

'Op mijn weg terug naar de camping spraken diverse Nederlanders mij aan op het feit dat ze door ons toedoen (de Campingle-crew) niets meer konden doen op de camping. Geen idee waar ze het over hadden... 'Wat is er toch aan de hand?' dacht ik en speelde mij naar de plek waar de opnames plaatsvonden. Al snel werd duidelijk wat er was voorgevallen. Een haringtrek namelijk duurs door de waterleiding gedragen te zijn. De hele camping was komen kijken naar dit spelhaket, uitgerust met fotocamera's en videocamera's. De sfeer zat er goed in en drie uur later kon iedereen weer lekker douchen!'

is het laconieke antwoord. In mijn gedachten zie ik ze daar zitten. Die halen het wel.

Alles over campings in Les Landes ▶

5 LEUKE UITSTAPJES VANAF DE CAMPING, MET DE KINDEREN!

- 1 La Coccinelle (het lieveheersbeestje) is het eerste huisdierenpark in Europa met meer dan 800 dieren. Pony's, konijnen, eenden, maar ook angorageiten, Vietnamese varkens en vierhoornige schapen. Verder attracties zoals een treintje, fietscrossbaan en luchtkussens. Meer informatie: www.la-coccinelle.fr, la Hume - Parc de loisirs, Gujan Mestras (aan de zuidoever van het meer van Arcachon).
- 2 La Ferme du Born. Een grote kinderboerderij met allerlei vogels, konijnen, geiten en pony's. Voor kinderen erg leuk om naartoe te gaan. En je kunt er ook heerlijke eigengemaakte wijn en honing kopen. De boerderij ligt in het plaatsje St. Paul en Born.
- 3 Een spannende kanotocht is het afzakken van de rivier Courant d'Huchet. Je start in Léon aan de westkant van het meer en eindigt in de oseaan! Het voert door een

beschermd natuurgebied en het is niet toegestaan om zonder begeleiding het water op te gaan. Meer informatie voor begeleidde roeitochten: www.batelier.com. Voor het roeien op het meer van Léon kun je op diverse plaatsen aan het meer boten huren.

4 Voor wie het surfen te weinig adrenaline geeft, is er het Parc Adrenaline in Moliets. Groot amusementspark geschikt voor de hele familie. Met een groot parcours tussen boomtoppen via touwbruggen, kabelbanen en boomhutten. Je kunt hier ook rijden op quads en paintballen.

5 Vuurtoren in Contis Plage. Een paar honderd meter landinwaarts ligt deze prachtige vuurtoren. Het is nog een hele klim om alle treden te bestijgen, maar eenmaal boven wacht er een adembenemend uitzicht. Open: alleen op dinsdag en donderdag van 10.00 tot 12.30 uur en van 14.30 tot 16.30 uur.

5 campings in Les Landes

1 CAMPING EUROSOL**** Camping in Saint Girons Plage, gelegen in een fraai bos op 600 m van de oceaan onder Frans-Nederlandse leiding. Centraal plein met zwembaden, bar-restaurant en winkel. Heerlijk strand, uitgebreide animatie. Ideaal uitgangspunt voor fietstochten met het hele gezin. Voor een stacaravan betaal je in juli/augustus € 64,- tot € 107,- per nacht • Aantal plaatsen: 435 toer, 115 vast. Honden zijn toegestaan, mits aangelijnd • Prijnsindicatie staanplaats: € 34,80* • Meer informatie: www.vacansoleil.nl, p. 112 van de Vacansoleil vakantiegids 2005 of bel: 0900 9899 (10 cpm).

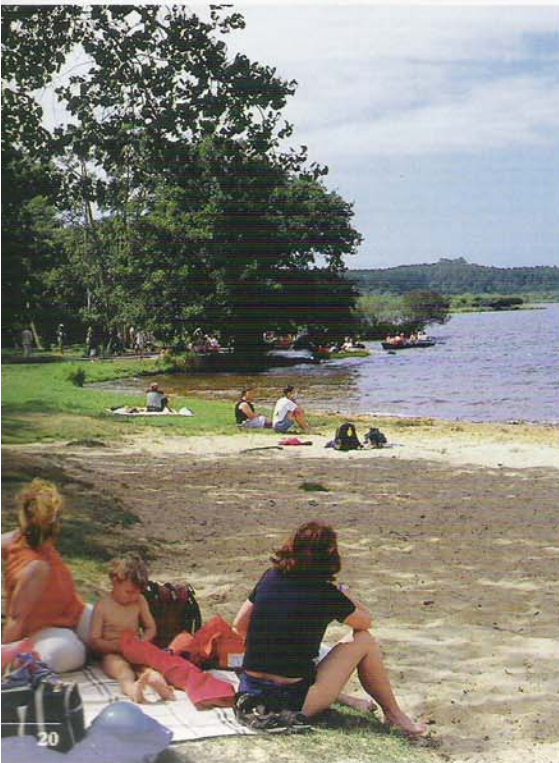

'HELE DAG OP HET STRAND'

Werner en Frances Kessler en hun kinderen Glenn (14) en Amy (8) uit Spijkenisse hebben dit jaar voor het eerst een stacaravan gehuurd op camping Eurosol. Eerder deden ze hetzelfde in de Jura, Bretagne, Vairas-Plage en Les Mathes. 'Ideaal', omschrijft Frances de accommodatie. 'De kinderen vermaken zich de hele dag op het strand of in het zwembad.' Tips voor uitstapjes? 'Bayonne, Dax en Vieux-Boucau. En natuurlijk de rondrit door Baskenland die eigenaar Patrick

Benneker heeft uitgestippeld.' 'Vooral Vieux-Boucau is leuk', zegt Werner. 'Gezellige boulevard, leuke winkeltjes en een prachtig strand.'

2 CAMPING LOU PUNTAOU**** Gelegen aan het meer van Léon, 8 km van de kust. Schitterende camping met een groot (overdekt) zwembadcomplex met peuterbad en waterglijbaan. 337 toerplaatsen, 60 vaste • Prijnsindicatie: € 43,80* • Meer informatie: www.vacansoleil.nl, p. 113 van de Vacansoleil vakantiegids 2005 of bel: 0900 9899 (10 cpm).

3 CAMPING AIROTEL LE VIEUX PORT****

Luxe, groot opgezette boscamping bij Messanges (1280 toerplaatsen, 380 vaste), 500 meter van het strand bij Vieux-Boucau. Groot opgezet waterparadijs met glijbanen en bubbelbad, supermarkt, boetiekjes en grill-restaurant. Prijnsindicatie: € 39,80* • Meer informatie: www.vacansoleil.nl, p. 115 van de Vacansoleil vakantiegids 2005 of bel: 0900 9899 (10 cpm).

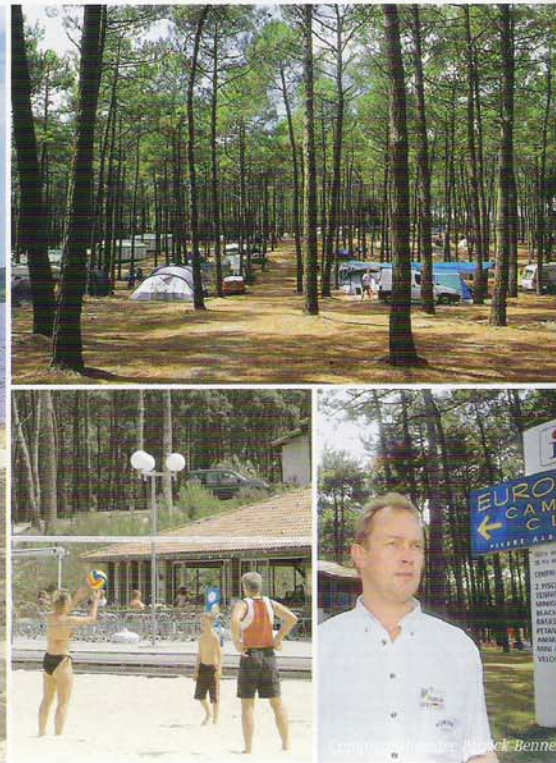
4 CAMPING BIMBO****

176 Chemin du Bimbo, 40600 Biscarrosse tel. +33 5 58 09 82 33, www.campingbimbo.com Mooie camping in een schaduwrijk bos bij het meer van Biscarrosse en 10 km van zee. Lekker groot zwembad met apart kleuterbad en waterglijbaan. Bar, restaurant, afhaalmaaltijden. 140 ruime toerplaatsen, 36 vaste • Prijnsindicatie: € 35,-*

5 CAMPING LES BRUYÈRES****

Chemin Laffont, 40200 Ste Eulalie-en-Born tel. +33 2 97 32 57 91, www.les-bruyeres-d-arvor-naturiste.com Gezellige familiecamping in een bos vlak bij het meer van Parentis (met bewaakt strand), tussen Biscarrosse en Mimizan-Plage. Op het meer kun je goed windsurfen en waterskiën. Mooi zwembad met apart kleuterbad. 100 toerplaatsen, 60 vaste • Prijnsindicatie: € 24,50*.

*Prijnsindicatie per nacht in het hoogseizoen voor een gezin met twee kinderen, incl. caravan, auto en elektr.

'Hij had van die prachtige loensende, brune oogjes'

Marit: 'Camping Eurosol zal ik niet snel meer vergeten. Niet alleen vanwege de meer dan sympathieke Nederlandse beheerder Patrick, maar vooral omdat ik daar namelijk vertieft ben geworden. In één klap. We gingen opnames maken voor de caravan van familie De Vries, die er om inziens op beeld nog moeër uit zou zien als de voortent ietsje strakker neergezet zou worden. Zo besloten, zo gedaan, maar bij de eerste haring die de grond uitging, was het al mis. Rondom het kleine gaatje ontstond een steeds groter wordende plas... En even later zat de hele camping zonder water. De haring bleek recht door de waterleiding gestegen te zijn. Met grote schoppen gingen we aan de slag. En protseering stond daar aan de rand van de kuil een heel klein mannetje met prachtige, brune, loensende oogjes geboldoerd naar mij te kijken. "Hee", zei ik, "wie ben jij?" En met een schattig hees kinderstemmetje zei het jongetje: "Ik ben Sam, ik ben drie." Sam bleek net zo lief als hij eruitzag en hielp mij vervolgens met graven. De rest van de dagen heb ik veel tijd met de kleine Sam doorgebracht en met pijn in mijn hart heb ik afscheid van hem genomen. Maar vergeeten zal ik kleine Sam niet snel. Dus als hij dit leest (of voorgerezen krijgt) dan geef ik hem bij deze een dikke knuffel.'

Camping Eurosol ligt in een fraai bos op 600 meter van de Atlantische Oceaan

NEDERLAND - LES LANDES: DE REIS

MET DE AUTO: De makkelijkste en snelste route naar de stranden in Les Landes gaat via Parijs (A1 Lille-Parijs, na de luchthaven Charles de Gaulle de borden richting Bordeaux volgen). Via de A10 gaat de route langs Orléans, Tours en Poitiers naar Bordeaux. Daarna voeren de A63 en de N10 naar de stranden. De reisafstand vanaf Breda varieert tussen 1000 (Bordeaux) en 1150 km (Dax). Tolkosten: € 62,70 (klasse 1), met caravan € 96,40 (klasse 2). Een vouwwagen valt in klasse 1. Tussen Poitiers en Bordeaux is de N10 een goed en tolvrij alternatief. Een goedkope en toch ook snelle rit is de tolvrij weg tot Orléans en daarna via Châteauroux en Limoges (A20, N10) naar Bordeaux en verder. Kosten: € 27,90 (klasse 1).

FLY-DRIVE: Geen zin om zo lang in de auto te zitten? Neem het vliegtuig naar Bordeaux en huur daar een auto. Op deze manier zit je binnen een halve dag op de camping. En op veel campings is het mogelijk om een compleet ingerichte accommodatie te huren. Een aanrader is om eerst een dagje Bordeaux te doen. Rijd even over de Pont de Pierre, de historische brug die over de La Garonne staat, en bezoek in het oude centrum de prachtige Saint André Kathedraal. Online boek je gemakkelijk een auto via www.avis.nl compleet met airco. Telefonisch bestellen kan natuurlijk ook: 0800-BEL AVIS (235 28 47).

